

BeteendeBaserad Säkerhet (BBS)

- skapa säkra arbetsplatser genom
fokus på beteenden

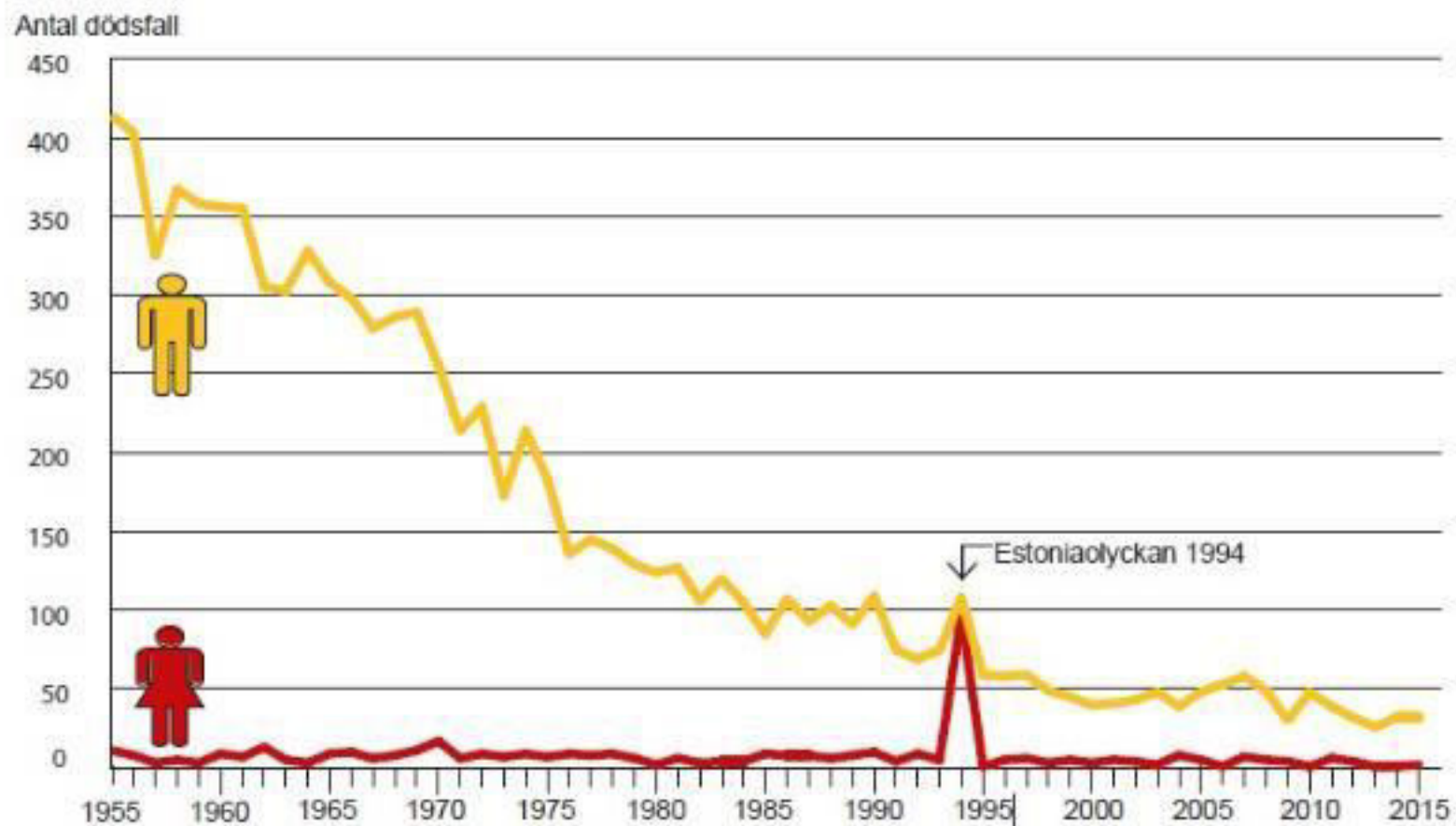
Erik Matton

leg. psykolog, organisationskonsult

Målsättningar med passet

1. Att ni ska få inblick i den bärande teorin bakom Beteendebaserad säkerhet
2. Att ni ska få labba lite med de första stegen i metoden som inspiration inför ert fortsatta säkerhetsarbete

Dödsolyckor i arbetet 1955-2015 efter kön. Arbetstagare

Källa: AV/ISA

2016-05-16

”Så här gör vi det hos oss...”

Säkerhetsklimat: ”en grupps delade uppfattningar om organisatoriska riktlinjer, rutiner och praxis relaterade till säkerhet”. *Kines mfl 2011:635*

Uppstår genom **mönster i prioriteringar över tid** –

Ledarnas mönster!

Medarbetarnas mönster!

= ”beteenden som förstärks och försvagas i en organisation över tid”

...länken som får ihop pusselbitarna...

BBS ger oss verktygen att omsätta strategier, processer och rutiner till konkreta beteenden som kan påverkas och mätas

Flyga mot målet är ett koordinerat
beteende

Vår mänskliga natur och riskbenägenhet

Normalisering av risk - *habituering*.

Vi tenderar att underskatta vardagens risker eftersom man vänjer sig vid situationer och tillstånd.

Människor är mer rädda för att flyga än att köra bil (USA 2007: 2 dödsfall med flyg & 45 000 dödsfall med bil)

Vi är tolkande varelser - *Self serving bias*

- Leder till att vi kan höra om andras olyckor utan att se att det kan drabba mig.
- Undervärderar risk i egen situation.

Utgångspunkten

1. Människor är vanligtvis motiverade för riskfyllda beteenden därför att de spar tid, spar energi, är enkla att utföra etc.
2. Människors riskmedvetenhet, riskperception är ofta för låg

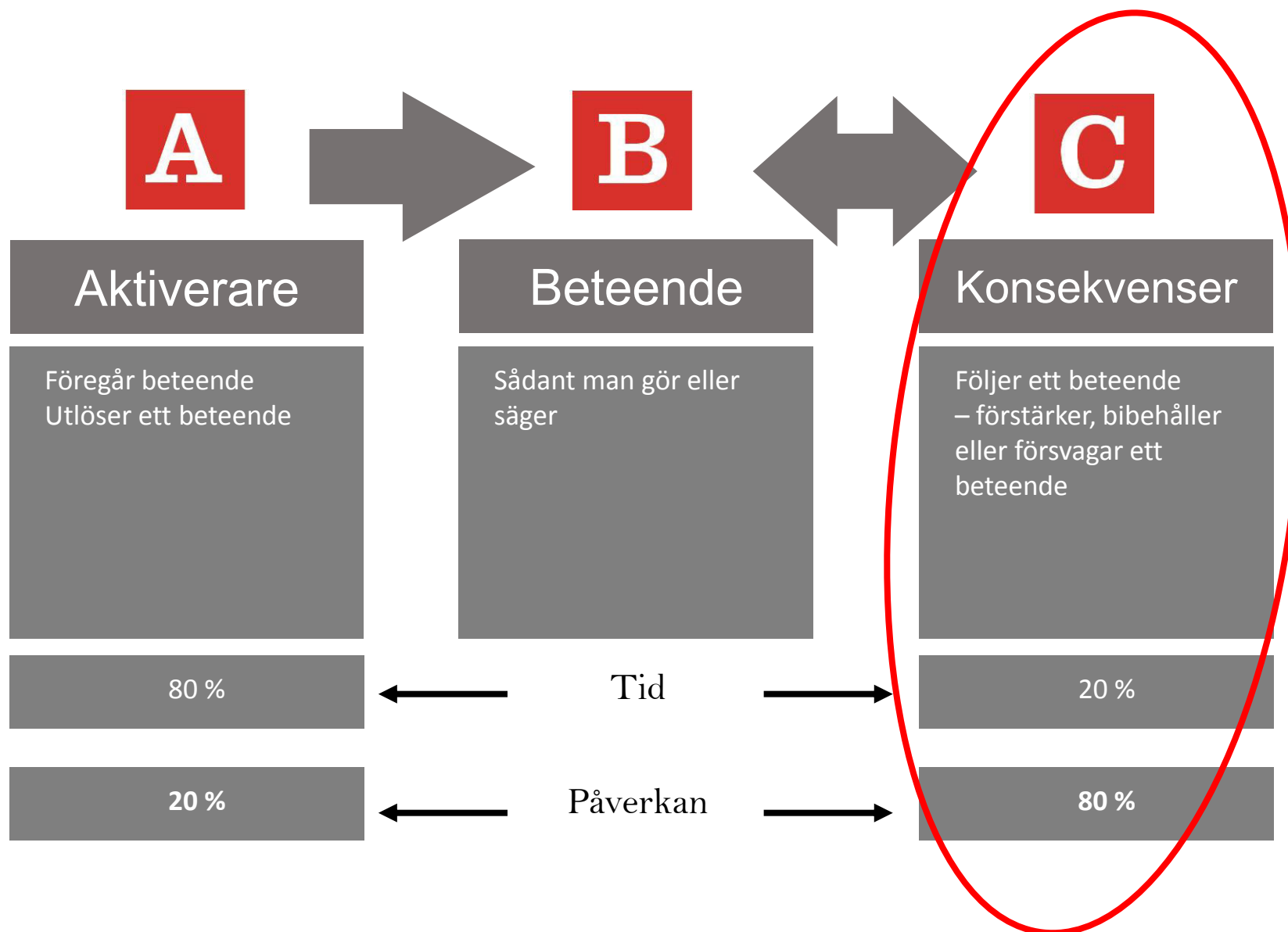
Habituering → normalisering av risk

Self serving bias → undervärdering av risk

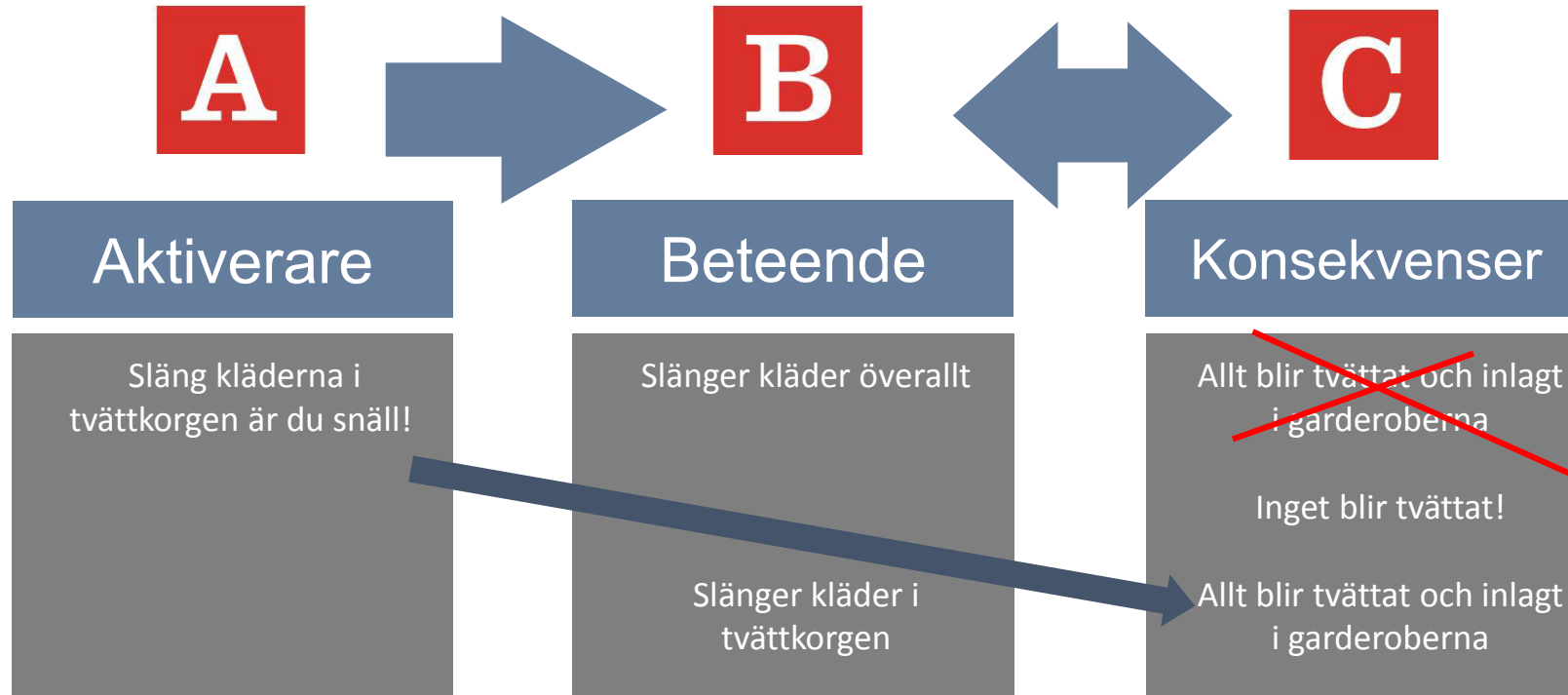
Verktyg 1

Beteendeanalys (A-B-C)

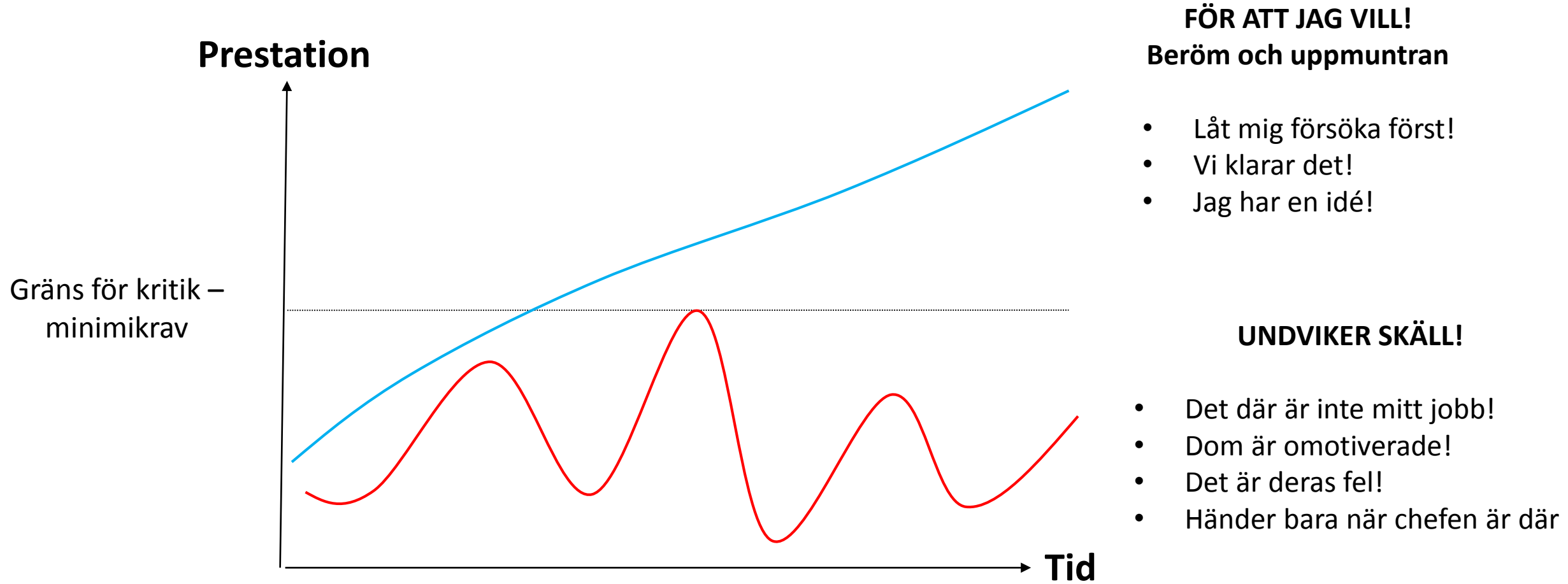
Beteendets ABC

Tonårsdottern!

Olika motivationsmönster

Så hur leder vi med positiv förstärkning?

- Följ upp positiva resultat – kommunicera när du ser något önskat och positivt
- När du korrigerar är syftet att ta reda på vad som behöver förändras - inte bestraffa
- Visa att du vill lära av framgångar och gynna enkelhet; så det är lätt att fortsätta utvecklas och arbeta säkert
- Ta fram mätbara mål, med syfte att kunna ge positiv återkoppling!

Relationen chef – medarbetare förbättras

Man gör för att man vill

Positiva känslor i arbetet – tillfredställelse

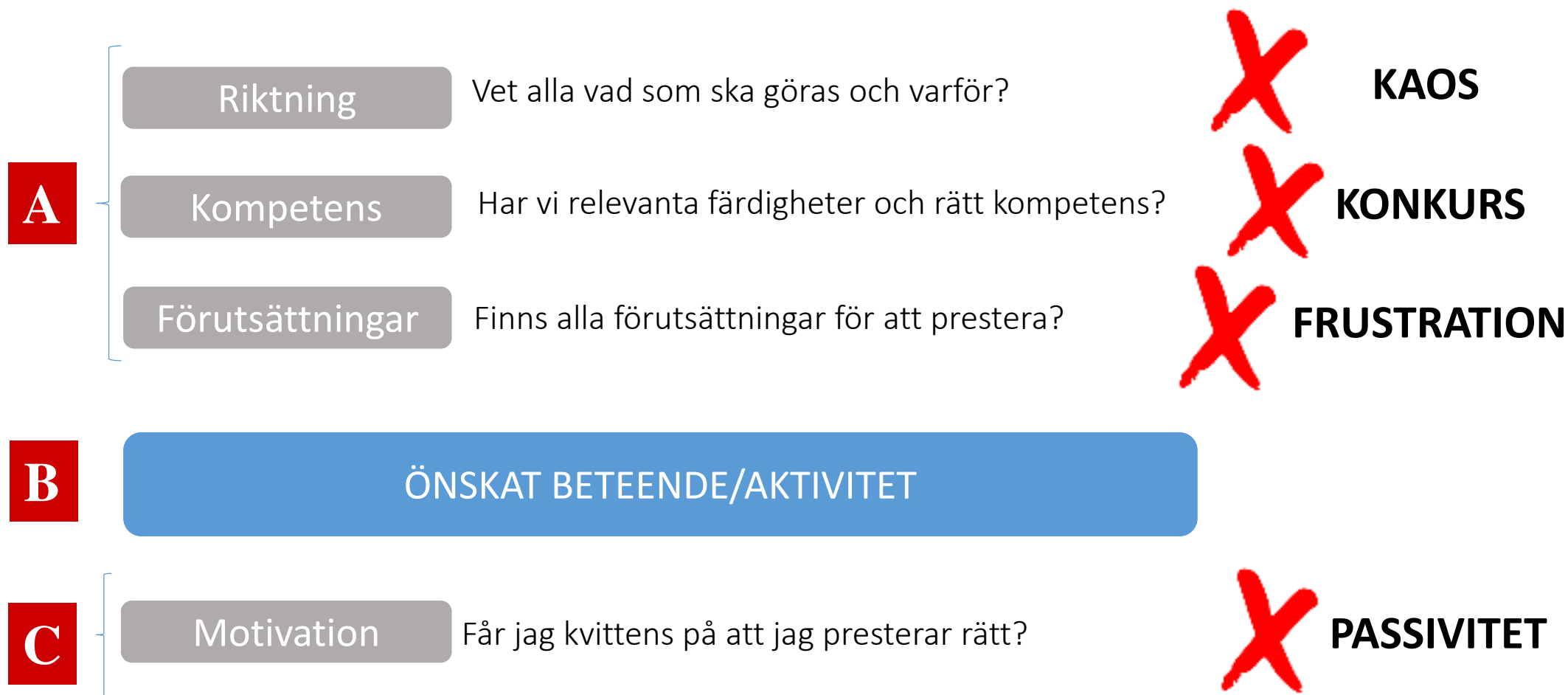
Långsiktigt och stabil förbättring av prestationer - motivation

Verktyg 2

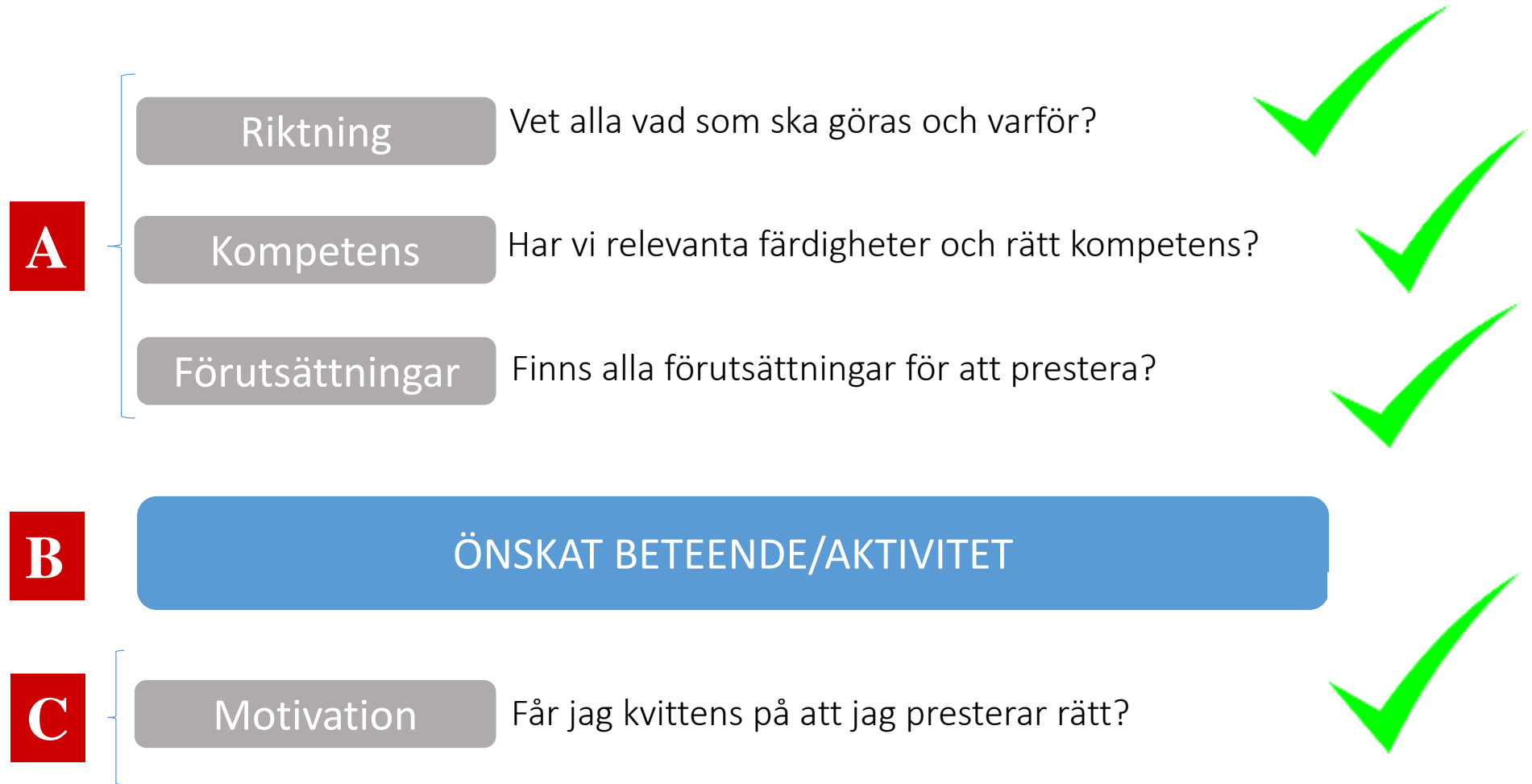
*DCOM

Analysverktyg för organisationer

DCOM - Organisatoriskt analysverktyg

DCOM - Organisatoriskt analysverktyg

Varför BBS?

- Lättbegriplig metod för att kontinuerligt kunna skapa bättre förutsättningar att arbeta säkert.
- Att skapa många möjligheter att belöna och lyfta säkert agerande.
- Ledarna lär sig att agera A & C och engagera medarbetarna i säkerhetsarbetet!

BBS på Fortum Värme

Uppdraget:

Implementera BBS som en huvudkomponent i Fortum Värmes Safety Road Map

Målformuleringen:

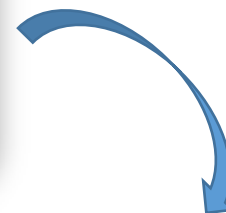
1. *Skapa en olycksfri och hälsofrämjande arbetsplats - incidentstatistik*
2. **Öka andelen säkra beteenden och säkra arbetsmoment – Beteendeobservationsapp**
3. **Förbättra säkerhetskulturen – NOSAQ**

Testa *effekt genom* genom ny observation/mätning i App
Beteendeobservation

Definiera *Hotspot*
och ta fram *checklista* för
säkert respektive riskfyllt
beteende

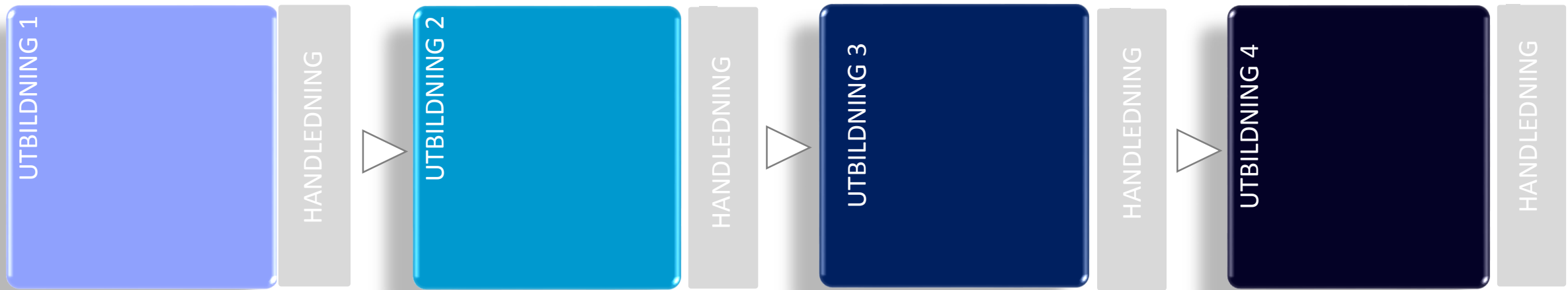
Beteendeobservation utifrån
checklistan/*baslinjemätning* & gör
analysen (DCOM och ABC) med
delaktighet av alla inblandade

Formulera *handlingsplan* (DCOM
och ABC) för att skapa bättre
förutsättningar genom att
involvera alla inblandade

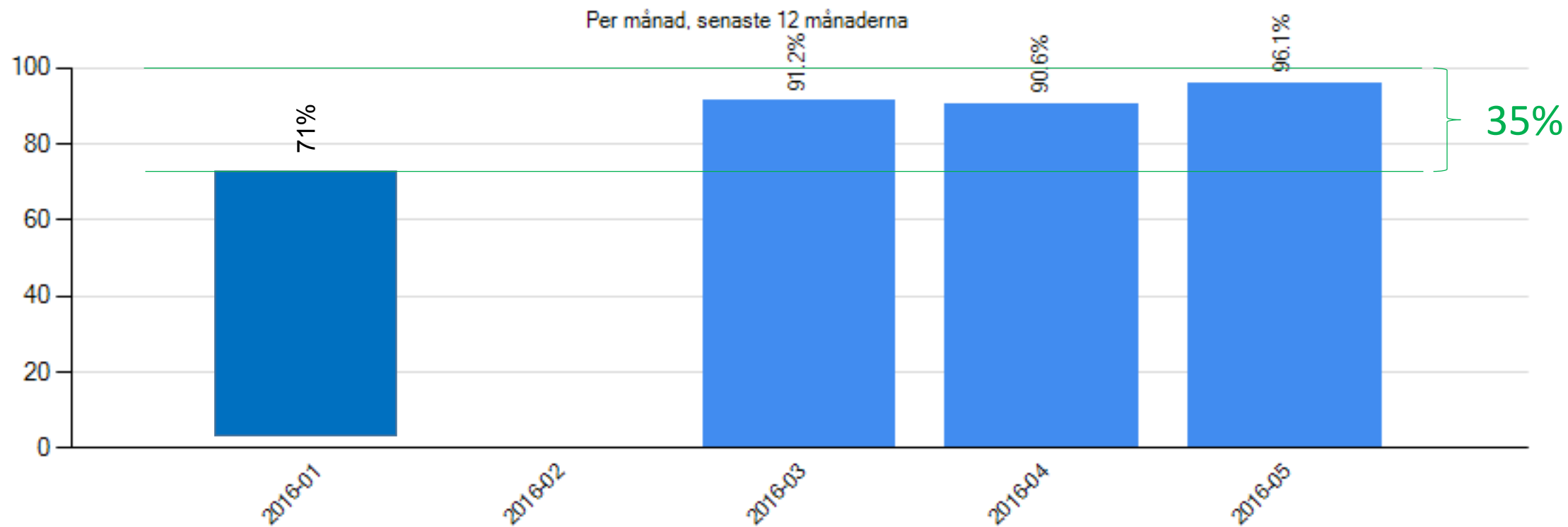

Processexempel BBS

App för beteendeobservation

35% ökning av säkert beteende

Resultatmått 2 - NOSAQ

Ledarskap:

- Ledningen gör medarbetarna här delaktiga i beslut som rör säkerhet
- Ledningen sätter säkerhet före produktion
- Ledningen uppmuntrar medarbetarna här att arbeta enligt säkerhetsreglerna – även när tidsschemat är pressat
- Ledningen försöker utforma säkerhetsrutiner som är meningsfulla och som verkligen fungerar
- Ledningen ser till att varje medarbetare kan påverka säkerheten i sitt arbete

Medarbetarskap:

- Vi som arbetar här anstränger oss verkligen tillsammans för att uppnå en hög säkerhetsnivå
- Vi som arbetar här tar gemensamt ansvar för att det alltid är ordning och reda på arbetsplatsen
- Vi som arbetar här tar itu med risker som upptäcks
- Vi som arbetar här hjälper varandra att arbeta säkert
- Medarbetarna här är aldrig rädda för negativa konsekvenser från ledningen när de rapporterar olyckor/tillbud
- Vi som arbetar här anstränger oss verkligen tillsammans för att uppnå en hög säkerhetsnivå

Take home message!

Du som ledare är den viktigaste kulturskaparen

Chefernas beteenden (B)
fungerar såväl som aktiverare (A)
som motivationsinjektioner (C)
i alla led!!!

We can change culture
by changing behavior
and
We change other peoples behaviors
by changing our own

Aubrey Daniels

Nu labbar vi!

Brainstorming Hotspots!

Hotspots!

Checklista

Hotspot:

Säkra beteenden

Riskfyllda beteenden

Catch someone doing something right!

Aubrey Daniels

erik.matton@helsa.se